

LANSAREA UNUI STUDIU DESPRE PROBLEMELE NOASTRE IDENTITARE

*Elena TARAGAN,
Studii și Cercetări,
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*

La 5 iunie a.c., între orele 17 și 19, la Biblioteca „Onisifor Ghibu”, Filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, a avut loc lansarea cărții *Homo Moldovanus Sovietic. Teorii și practici de construcție identitară în R(A)SSM (1924-1989)*, Editura ARC, 2018, de scriitorul, sportivul de performanță și istoricul, Octavian Țicu.

A fost o seară deosebită, în care invitații au vorbit punând accente importante pe anumite „chestiuni dureroase” din trecutul nostru. S-au completat unii pe alții, s-au contrazis pe alocuri privind măsura în care „experimentul de creare și înrădăcinare a moldovenismului” și dezbinarea noastră a reușit în această „Mesopotamie” dintre două râuri. Dar nu e vorba de Tigrul și Eufrat, ci de Nistru și Prut. S-au făcut unele prognoze precum că această carte va deveni un bestseller, s-a constatat unanim că este o carte bună, complexă și, mai ales, necesară.

Moderator al evenimentului a fost Maria Pilchin, scriitoare.

Primul invitat căruia i s-a dat cuvântul a fost Virgiliu Pâslariuc, istoric. Acesta a evocat momentul care a avut loc acum nouă ani, când Octavian Țicu a ținut o comunicare despre problemele identitare. Virgiliu Pâslariuc a fost de părere că „problema identitară” este un subiect tabu, pe care nu trebuie să-l atingi, altfel riști să fii stigmatizat. Cu atât mai mult a apreciat curajul scriitorului Octavian Țicu de a scrie o astfel de carte. Au-

torul pune degetul pe răni care încă dor, atacă probleme și chiar incomodează printr-un demers sincer și în care spune lucruri pe șleau, a susținut Virgiliu Pâslariuc. Acesta a menționat că ceea ce se desprinde din această carte este faptul că Identitatea este o alegere a noastră, o opțiune, nu este un dat sau ceva impus, îndochinat. Cartea *Homo Moldovanus Sovietic...* disecă anatomia naționalismului nostru. O carte dificilă, dar potrivită pentru vremurile în care suntem.

A urmat Mihai Ștefan Poiată, scriitor. Acesta a vorbit despre tragedia în care trebuiau să joace personalitățile și oamenii simpli în timpul comunismului. Cea mai grea problemă era aceea că oamenii trebuiau să ducă o viață dublă. O gândire dublă, o scriitură dublă. Erai nevoit, în societate, să spui ceea ce autoritățile agreează, pentru ca, atunci când rămâneai singur, să cugeți cu desăvârșire altfel. Domnul Mihai

Poiată a spus că ceea ce a desprins din această carte este că „Moldovenismul este o noțiune complexă”, nu este doar invenția lui Stalin, iar această carte riscă să nu placă multora. Nu-i va plăcea nici lui Traian Băsescu, a susținut scriitorul. A încheiat cu constatarea personală că „Operația de fabricare a națiunii moldovenești a reușit. Au fost extirpate elementele purtătoare de morală, de conștiință națională”.

Invitându-l la microfon pe următorul oaspete la eveniment, Maria Pilchin l-a completat pe Mihai Ștefan Poiată, susținând că „românismul” a recidivat în noi, astfel că, în timp, efectul operației nu s-a dovedit unul definitiv.

Maria Naval-Trăstianu, descendentă din neamul Sicorschi, a ținut o cuvântare despre copilăria ei, despre bunicul ei sever – un român adevărat, despre câte au îndurat străbuneii noștri în cadrul acestui regim pervers. Descendentă din neamul Sicorschi ne-a purtat într-o scurtă călătorie în acele timpuri, predându-ne o pagină dureroasă de istorie.

Ion Șișcanu, istoric, a avut cuvinte de laudă pentru scriitorul și istoricul Octavian Țicu, felicitându-l pentru cât de bine stăpânește termenii istorici și paradigme ale istoriei universale. Ion Șișcanu a ținut să precizeze că

ceea ce s-a întâmplat în fosta RASSM nu este un caz unic în URSS. Mai multor popoare s-a încercat a le distruge identitatea, a le îngenunchea, a le dezbină. Este o carte unică în istoriografia noastră, în care se face o radiografie a ceea ce Octavian Țicu numește „homo moldovanus sovietic”.

A urmat directorul Editurii ARC, Iurie Bârsa, care ne-a informat că volumul a avut un succes instantaneu – s-au epuizat toate exemplarele la lansarea care a avut loc la București, la Bookfest. Iurie Bârsa se bucură de această colaborare, de succesul lui Octavian Țicu, care este și succesul Editurii ARC, cea care a hotărât editarea acestei cărți.

A sosit momentul să ia cuvântul autorul, Octavian Țicu, care a venit cu precizări

privind *Homo Moldovanus Sovietic...* Cartea este rezultatul unei munci de 12 ani. „A fi astăzi istoric în Republica Moldova nu este ușor. Orice încercare de construcție a unui discurs onest este atrasă într-o luptă de argumente”, a mărturisit autorul. Octavian Țicu oferă o viziune ceva mai optimistă privind starea noastră de dez-înrdăcinare, spunând că „națiunea moldovenească este în pendulare”. Noi totuși am găsit vigoarea de a reveni la identitate. Este o carte menită să ne facă „să ne înțelegem noi pe noi”, întrucât, în anii grei ai existenței URSS-ului, s-a practicat o activitate intensă de a cultiva ura de sine.

Cartea reflectă trăirile autorului pe parcursul timpului. Acesta susține că ar putea să nu placă moldoveniștilor, dar istoria adevărată e una și nu poate fi fabricată la cheremul oricui.

Un moment emoționant al serii a fost atunci când Octavian Țicu și-a salutat mama, prezentă în sală. Pasiunea pentru istorie este probabil genetică, ne spune

autorul, mama lui fiind în sesiune la Facultatea de Istorie, pe când copilul Octavian era „în proiecție”.

Octavian Țicu a încheiat oferind câteva explicații privind coperta cărții. Pe față este un dosar, dosarul străbunicii lui, care a fost deportată pe pretext de trădare. De asemenea, putem observa culoarea roșie – este sângele care a curs în procesul de sovietizare a țării noastre, întrucât acesta s-a făcut cu asasinat. Iar pe verso avem un document care aparține lui Ion Ceban, în care acesta încearcă traduceri ale anumitor cuvinte din „românește” în „moldovenește”. Unele dintre ele realmente ne provoacă râsul (cum ar fi antrenament – *trenirovka*, atenție – *băgare în samă*).

Așa cum am spus, a fost o seară minunată, în care publicul (numeros, de altfel) s-a putut delecta cu cuvântări de o înaltă ținută intelectuală. Mulțumim organizatorilor și felicităm autorul pentru rezultatul unei munci de un deceniu.

ISTORIA – UN TEST DE VERTICALITATE ȘI DEMNITATE

„Cine nu și-a scris istoria cu sânge, acela sau n-a avut-o nicicând, sau crede că poate trăi pe contul istoriei altora”.

(Grigore Vieru)

„Sau țara aceasta să fie românească, sau nici nu merită să fie”.

(Mihai Eminescu)

La Centrul Academic Internațional Eminescu, în cadrul serviciului „Dialogăm și ne cunoaștem”, am organizat o lecție publică cu o invitată specială. O personalitate împătimită de istorie, Profesorul anului, directorul Liceului Teoretic „Vasile

Larisa ARSENI,

Maestru în Artă, bibliotecar

Alecsandri” din Chișinău, un spirit civic sincer și foarte pronunțat. E vorba despre profesoara, care predă istoria cu sufletul, e doamna Daniela Vacarciuc, o profesionistă în tot ce face, o cercetătoare și o căutătoare de adevăruri, bine documentată și cu argumente plauzibile la îndemână. O enciclopedie vie pentru elevi și pentru cei care vor să-și cunoască adevărata istorie a neamului.

Participanții sunt studenți de la Centrul de Excelență în Educația Artistică „Ștefan Neaga”, catedra muzicologie, pian și instrumente cu coarde, însoțiți de profesoara de istorie, șefa catedrei discipline